

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

16 februari 2016

Agendapunt

Onderwerp

zienswijzen documenten Veiligheidsregio Limburg-Noord

Portefeuillehouder(s)

burgemeester A.H.M. Verhoeven

Inhoudelijk voorstel

De afgelopen maanden zijn in de Bestuurscommissie GGD (BC GGD) en in het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) diverse belangrijke documenten besproken en in ontwerp vastgesteld c.q. is een voorgenomen besluit bekend gemaakt. Voordat tot definitieve vaststelling wordt overgegaan wordt u in de gelegenheid gesteld uw opvatting te geven over deze documenten. Besluiten, opmerkingen en zienswijzen moeten uiterlijk 19 februari 2016 aan VRLN worden doorgegeven.

De algemeen directeur van de VRLN, Tijs van Lieshout heeft op 4 november 2015 in de commissie bestuur en middelen van de gemeente Leudal een presentatie gegeven waarin hij de documenten nader heeft toegelicht en de samenhang daartussen heeft verduidelijkt.

Onderstaand per document een korte samenvatting met advies.

1) Repressief brandweer organisatieplan

Op 9 mei 2014 heeft het AB van de VRLN het Dekkingsplan 2.0, de Visie brandweervrijwilligers 2.0 en de Visie repressie 2.0 vastgesteld. Deze documenten geven, samen met een aantal landelijk vastgestelde documenten, richting aan de doorontwikkeling van de repressieve brandweerorganisatie. In elke gemeente dient in minimaal 50% van de gevallen de opkomsttijd te voldoen aan de normtijd.

Met het brandweerorganisatieplan wordt het kwaliteitsniveau van de brandweer in onze regio vastgelegd. Het brandweerorganisatieplan leert dat de dekking van de brandweezorg niet in de gehele regio gelijk is. Het AB neemt nog nadere besluiten of en hoe de brandweezorg verbeterd kan worden met het programma Brand Veilig Leven. Indien de brandweer door de locatie van de brandweerkazerne voor een bepaald gebied niet aan de opkomsttijd kan voldoen dient voor dit gebied geïnvesteerd te worden in Brand Veilig Leven. Door het programma Brand Veilig Leven wordt aan de voorkant geïnvesteerd zodat er bij een brand aan de voorkant tijd gewonnen wordt.

Op dit moment beperkt het plan zich tot de verdeling van de brandweerposten en verspreiding van het basismateriaal (SIV, tankautospuut etc.). In een later stadium zullen onderwerpen als incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, operationele leiding, spreiding specialismen etc. worden toegevoegd.

Er zijn veel verschillende modellen mogelijk om de repressieve brandweerorganisatie in te richten. Elk model heeft zijn voor- en nadelen wat betreft kosten, kwetsbaarheid, opkomstpercentages, opschaling, vrijwilligheid en haalbaarheid.

In het Repressief brandweerorganisatieplan worden drie modellen gepresenteerd. De drie modellen zijn uitvoering besproken met alle betrokkenen (o.a. in werkvergadering AB, postcommandantenoverleg en met individuele gemeenten). Uit deze gesprekken komt naar voren dat er een breed draagvlak bestaat bij zowel de bestuurders, het management van de brandweer als bij de brandweerposten voor de inrichting van de repressieve brandweerorganisatie conform model 2.

Model 2 houdt in dat de repressieve brandweerorganisatie zich doorontwikkelt vanuit de bestaande brandweerorganisatie. Daarnaast is de voorkeur de posten Thorn en Hunsel samen te voegen op een strategische locatie op het industrieterrein in Ittervoort per 1 januari 2018. Op

deze wijze ontstaat hier een toekomstbestendige post met een groter achterland om te werven. Met meer uitrukken en met de robuustheid om hier enkele specialistische taken te plaatsen.

Wat betekent model 2 voor gemeente Leudal?

Er blijven 4 brandweerposten in Leudal bestaan. Nadeel hiervan is dat we enkele kleine posten in onze gemeente hebben, op een klein oppervlakte met elk een klein wervingsgebied. Dit nadeel wordt verkleind door de posten Thorn en Hunsel samen te voegen. Heythuysen blijft een robuuste post. De wijze waarop het vrijwilligerschap en het vak wordt uitgeoefend is in dit model vrijwel gelijk aan de huidige situatie. Er is bij het personeel veel draagvlak voor dit model. Het financieel resultaat van model 2 is kostenneutraal. Hierbij is geen rekening gehouden dat ook geïnvesteerd dient te worden op Brand Veilig Leven.

De uitgestrektheid van het gebied van Leudal maakt dat de genoemde opkomsttijden niet overal realiseerbaar zijn. Het realiseren van extra brandweerposten is niet haalbaar en biedt geen duurzame oplossing. In deze gebieden dient ingezet te worden op Brand Veilig Leven.

Wel zal er een nieuwe brandweerkazerne in Ittervoort moeten worden gebouwd. De bouw van deze brandweerkazerne komt voor rekening van de VRLN (alle gemeenten gezamenlijk). De huidige brandweerkazerne in Hunsel komt hierdoor leeg te staan.

Model 2 en samenvoeging posten Hunsel en Thorn is een passende keuze mits het programma Brand Veilig Leven structureel ingezet wordt in gedeelte van de gemeenten waar de opkomsttijden hoog zijn.

Advies:

Instemmen met het voorgestelde model 2 en samenvoeging posten Hunsel en Thorn.

2) Regionaal Risicoprofiel

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio's een regionaal beleidsplan voor vier jaar vaststelt (art.14 Wvr). Het beleidsplan wordt gebaseerd op het regionaal risicoprofiel (art. 15 Wvr). Een risicoprofiel geeft inzicht in de daadwerkelijk aanwezige risico's.

Het regionale risicoprofiel geeft inzicht in risicovolle activiteiten en incidenten die kunnen leiden tot een ramp, crisis of grote brand. Het gaat hierbij om gebeurtenissen met een bovengemeentelijke (regionale) impact.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) kunt u wensen kenbaar maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid, voortvloeiend uit het risicoprofiel.

Reeds eerder heeft het gemeentebestuur van Leudal aandacht gevraagd voor incidenten bij een kerncentrale. Uit reactie van de VRLN blijkt dat men hieraan werkt.

Het voorliggende Risicoprofiel sluit aan bij zowel de lokale als de regionale veiligheidsrisico's zoals die van toepassing zijn voor onze regio. Voor Leudal kunt u hierbij denken aan risico's als natuurbrand, hoogwater Maas, storm/windhozen, maatschappelijke onrust.

Advies:

Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het voorliggende "Regionaal risicoprofiel Veiligheidsregio Limburg Noord 2015"

3) Beleidsplan VRLN 2016-2019

De Wvr verplicht het bestuur van de Veiligheidsregio's eenmaal in de 4 jaar een Beleidsplan op te stellen. Het beleidsplan is mede gebaseerd op het door het bestuur van de Veiligheidsregio vast te stellen risicoprofiel. De Wvr beschrijft in artikel 14 de minimale inhoud van het Beleidsplan o.a. gebaseerd op Risicoprofiel, Crisisplan, opkomsttijden, dekkingsplan, benoemen beoogde operationele prestaties, e.d.)

Het voorliggend Beleidsplan bevat de strategische kaders waar binnen de crisisbeheersing en de brandweer ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Voor het onderdeel GGD wordt een apart kader uitgewerkt.

De Veiligheidsregio heeft er voor gekozen om een aantal van de verplichte onderdelen in afzonderlijke documenten uit te werken, te weten:

- Regionaal crisisplan (vastgesteld in 2013)
- Repressief brandweer organisatieplan
- Dekkingsplan Brandweer
- Oefenbeleidsplan

Deze zijn als bijlagen toegevoegd.

De veiligheidsregio richt zich op drie pijlers; het risicogericht, vraaggericht en informatie gestuurd werken.

Op grond van het voorgaande kan geconstateerd worden dat het Beleidsplan aan alle eisen (gebaseerd op risicoprofiel, opkomsttijden, dekkingsplan, benoemen beoogde operationele prestaties, e.d.) voldoet die de Wvr aan de beleidsplannen stelt. Aandachtspunt betreft het ontbreken van de strategische kaders voor de GGD. Dit punt wordt opgelost doordat er voor de GGD een afzonderlijk beleidsplan wordt opgesteld. Een en ander sluit ook aan bij de nieuwe structuur van 2 bestuurscommissies (te weten Veiligheid en Gezondheid) zoals vastgelegd in de vast te stellen nieuwe Gemeenschappelijke Regeling. Omdat sprake is van 2 beleidsplannen is het wenselijk dat daar waar beide plannen met elkaar samenhangen deze verbinding wordt geborgd in de afzonderlijke plannen.

Advies:

Naar aanleiding van het beleidsplan "Koers en beleid VRLN 2016-2019" als zienswijze inbrengen dat bij de opstelling van het Beleidsplan GGD een duidelijke relatie gelegd dient te worden met het voorliggende beleidsplan.

4) Harmonisatie

Begin 2014 is in opdracht van het AB een start gemaakt met het project harmonisatie. Zwaartepunt van het project betreft de geharmoniseerde bijdrage (verdeel) systematiek. Globaal zijn binnen het project Harmonisatie drie verdeelsleutels onderscheiden:

1. Verdeelsystematiek voor het programma Veiligheid;
2. Verdeelsystematiek voor Huisvesting brandweer (kazernes);
3. Verdeelsystematiek voor het programma Gezondheid.

Veiligheid

In de huidige situatie wordt de bijdrage van de gemeenten voor het programma Veiligheid geheven op grond van in het verleden vastgestelde grondslagen en afspraken. Door de regionalisatie sluit deze systematiek niet meer aan bij de praktijk. Het AB van de VRLN heeft de voorkeur uitgesproken voor een systematiek van het heffen van een gemeentelijke bijdrage die per gemeente is gebaseerd op de systematiek voor de berekening van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor het cluster Brandweer en Rampenbestrijding. Gevolg van deze aanpak is dat de gemeentelijke bijdrage aan de regio gekoppeld is aan de uitkering van het Rijk aan de gemeente, waardoor de factor meer stabiliteit naar de toekomst heeft gekregen als er vanuit het Rijk wijzigingen optreden die ook een financieel effect hebben.

Huisvesting

Huisvesting Brandweer is in principe onderdeel van het Programma Veiligheid. Er waren echter onduidelijkheden omtrent verdeling van kosten als gevolg van de volgende zaken:

- Bij de overgang van de brandweerdistricten naar de Veiligheidsregio zijn een aantal financiële afspraken gemaakt. Omtrent eigendomsverhoudingen en verantwoordelijkheden voor onderhoud blijken deze afspraken niet eenduidig te zijn. Daarnaast zijn niet alle kazernes opgenomen in de begroting VRLN.
- Door de regionalisatie van de brandweer zijn kosten niet méér één op één terug te voeren naar de afzonderlijke gemeenten. Operationele grenzen komen niet meer overeen met gemeentegrenzen en meerdere kazernes vervullen een regionale functie voor onder andere opleiden & oefenen en risicobeheersing. Op basis van de huidige verdeling worden de kosten betaald door de gemeente waar de kazerne staat.

Om te komen tot een evenwichtige verdeling van de kosten is het voorstel om alle huisvestingslasten van de 31 kazernes van de brandweer in de begroting van de VRLN op te

nemen. Hiermee zijn de totale huisvestingslasten in beeld gebracht. Daarnaast is een systematiek ontwikkeld om de huurlasten van kazernes te bepalen. Op basis van deze methodiek krijgen gemeenten die een kazerne (bv voor Leudal 4 kazernes) in eigendom hebben huur uitgekeerd. Deze gemeenten zijn wel verantwoordelijk voor het op niveau brengen van het onderhoudsniveau (wegwerken achterstallig onderhoud) en de arbo-eisen (o.a. voldoende en gescheiden (man/vrouw) sanitaire voorzieningen). Hierdoor zijn door de veiligheidsregio per kazerne meerjaren-onderhoudsrapporten opgesteld. Op basis van deze rapporten is bepaald wat de toekomstige storting in de voorziening moet zijn en welk achterstallig onderhoud er is.

Op grond van het voorgaande is het voorstel om de gezamenlijke huisvestingskosten Brandweer, net als de kosten van het Programma Veiligheid, te verdelen via de verdeelsleutel Veiligheid.

Gezondheid

De huidige verdeelsystematiek voor het programma Gezondheid is gebaseerd op basis van historische afspraken. Voor een belangrijk deel is dit gebaseerd op de inwoneraantallen van de gemeenten.

De BC GGD heeft zich uitgesproken voor de volgende systematiek:

- alle producten blijven verdeeld op basis van inwoneraantallen met uitzondering van activiteiten op het gebied van de Inspecties in het kader van de Wet op de kinderopvang (WKO) en de programmaonderdelen Standaardzorg jeugd en Risicozorg jeugd (Jeugdgezondheidszorg);
- voor de activiteiten op het gebied van de Wet op de kinderopvang wordt de huidige systematiek van facturering op grond van geleverde inzet gecontinueerd;
- voor de activiteiten in het kader van het programma onderdeel Standaardzorg jeugd en Risicozorg jeugd wordt een verdeelsystematiek gehanteerd waarbij de verdeling tot stand komt op basis van het aantal kinderen in de leeftijd 0 tot 18 jaar in combinatie met de statusscore.

Het AB van de Veiligheidsregio heeft in haar vergadering van 23 oktober jongstleden een nieuwe bijdrage systematiek vastgesteld. Alvorens deze systematiek definitief kan worden ingevoerd worden de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken.

Om de effecten van de transitie naar de nieuwe systematiek voor alle partijen op een aanvaardbare wijze te laten verlopen wordt voorgesteld vanaf 2017 een ingroeiperiode van 4 jaar te hanteren.

Het ingroeimodel ziet hierbij als volgt uit:

2017	25%
2018	50%
2019	50%
2020	100%

Hierbij wordt opgemerkt dat diverse gemeenten verschillen van mening over de ingroeietermijn. Met name de voordeelgemeenten zijn voor een ingroeietermijn van 3 jaar.

Wat betekent dit voor gemeente Leudal?

De financiële consequentie van de hierboven beschreven harmonisatievoorstellen voor Leudal zijn als volgt:

	Oud	o.b.v. nieuwe verdeelsleutel	Meer/minder
Veiligheid	€ 1.913.013	€ 2.108.023	- € 195.010
Huisvesting	€ 176.168	€ 204.049	- € 27.881
Gezondheid	€ 1.102.347	€ 1.019.950	€ 82.397
TOTAAL	€ 3.191.528	€ 3.332.022	- € 140.494

Gelet op de oude en nieuwe verdeelsleutel is gemeente Leudal een nadeelgemeente.

Bovenstaande effecten hebben betrekking op de begroting 2016 als basis. In verband met de voorgestelde ingangsdatum van 1 januari 2017 zal de begroting 2017 van de VRLN als basis dienen. Hierdoor kan het nadeel voor onze gemeente wijzigen.

In de meicirculaire heeft de tweede fase groot onderhoud Gemeentefonds plaatsgevonden. Voor het onderdeel openbare orde en veiligheid (OOV sleutel) levert dit een voordeel op van ongeveer € 500.000,-. In de vastgestelde begroting 2016-2019 van de gemeente is een bedrag van € 300.000,- opgenomen voor het opvangen van de kosten als nadeelgemeente. Hierbij is geen rekening gehouden met het gefaseerd invoeren gedurende 4 jaar van het nadeelbedrag. In de kaderbrief 2017-2020 van de gemeente wordt opgenomen wat de financiële consequenties zijn van het gefaseerd invoeren. Eventueel wordt het bedrag van € 300.000,- dan aangepast.

Ten aanzien van de brandweerkazernes stelt de VRLN voor om voor een periode van 5 jaar de brandweerkazernes te huren. Hoewel dit niet strookt met het gemeentelijk beleid van Leudal, lijken de huurinkomsten van € 63.000,-/jaar te stijgen naar € 116.914,-/jaar. Daar tegenover staat dat de gemeente Leudal op basis van onderhoudsniveau 3, zoals de VRLN aangeeft, de kazernes op orde moet brengen. Dit betekent dat in 2016 extra geïnvesteerd dient te worden in het groot onderhoud van de kazernes. Bij het aangaan van een 5 jaren huurcontract is het op dit moment onduidelijk welke onderhouds- en overige kosten gedurende deze periode nog op de gemeente afkomen. In 2016 worden hierover nadere afspraken gemaakt met de gemeenten.

De gemeente Leudal heeft echter in het kader van de bezuinigingsoperatie het onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen terug geschroefd naar onderhoudsniveau 4, dus ook die van de brandweerkazernes.

De nieuw te plaatsen kazerne in Ittervoort zal betaald worden door de VRLN, dus alle gemeenten gezamenlijk.

Advies:

- Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de in de notitie "Harmonisatie" voorgestelde systematiek van verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage gemoeid met het Programma Veiligheid en het Programma Gezondheid.
- Instemmen met het voorstel huisvesting van de VRLN mits er overeenstemming wordt bereikt met de gemeente over wat voor de gemeente Leudal is en welke zaken voor rekening van de VRLN zijn.

5) Gemeenschappelijke regeling

De onbalans tussen het algemene bestuur en de bestuurscommissie GGD, de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, te krappe termijnen in de P&C-cyclus evenals de te korte termijn voor het inwinnen van zienswijzen van de gemeenteraden vormen aanleiding om de juridische vormgeving van de Veiligheidsregio nader te bezien en te komen tot een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Enkele taken van het AB worden overgedragen aan twee bestuurscommissies.

Een bestuurscommissie Veiligheid waarin de taken van de wet veiligheidsregio's worden belegd en een bestuurscommissie Gezondheid waarin de taken van de Wet publieke gezondheid worden belegd. De (nieuwe) bestuurscommissies hebben een inhoudelijke en bestuurlijke rol. Het AB behoudt de bevoegdheid tot vaststelling van de begroting en jaarrekening van de VRLN. Het dagelijks bestuur en AB hebben een toezichthoudende rol.

Zowel het voorgenomen besluit tot het instellen van twee bestuurscommissies als de ontwerp tekst van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling dient door de colleges van burgemeester en wethouders en door de burgemeesters te worden vastgesteld. Van het vaststellingsbesluit is instemming van de gemeenteraad nodig. De wijziging is tot stand gekomen wanneer tenminste tweederde van het aantal gemeenten, tezamen vertegenwoordigende tenminste tweederde van het aantal inwoners van de veiligheidsregio daartoe hebben besloten.

Het college en de burgemeester van Leudal zijn voornemens de ontwerptekst van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en het instellen van twee bestuurscommissies vast te stellen.

Advies:

Instemmen met het voornemen van het college en de burgemeester de ontwerptekst van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en het instellen van twee bestuurscommissies vast te stellen.

6) Visie Brand Veilig Leven

Brand Veilig Leven is als aanvulling op, onlosmakelijk verbonden met het brandweerorganisatieplan en noodzakelijk om regionaal te voorzien in een verantwoorde integrale brandweezorg. Dit vraagt om een structurele inbedding. De komende twee jaar zal het Brand Veilig Leven uitvoeringsprogramma worden afgestemd met de gemeenten waarbij de focus zal liggen op de gebieden die in het repressief brandweerorganisatieplan de hoge opkomsttijden kennen.

Het project Brand Veilig Leven heeft een inhoudelijk verband met de brandweerorganisatie vanuit de Veiligheidsregio.

Het AB van de VRLN heeft op 17 november 2015 besloten dat voortzetting van het programma Brand Veilig Leven in 2016 akkoord is, maar dat binnen het programma gezien moet worden of prioriteiten gesteld kunnen worden. De kosten van dit programma dienen opgenomen te worden in de begroting van de VRLN 2017. Bij behandeling van deze begroting zullen integrale keuzes gemaakt worden waarbij ernaar gestreefd wordt de gemeentelijke bijdrage niet te laten stijgen. Dit plan is dan ook niet bijgevoegd

7) Kadernota 2017

De VRLN werkt aan het opstellen van een kadernota. Hierin worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het jaar 2017 opgenomen, alsmede een doorkijk naar de volgende jaren. Op basis van de kadernota 2017 wordt de begroting voor 2017 opgesteld. In de kadernota worden de effecten zichtbaar gemaakt van de uitwerking van het beleidsplan, de harmonisatie van de gemeentelijke bijdragen, alsmede de besluitvorming over Brand Veilig Leven. De ontwerp kadernota zal worden behandeld in de vergadering van het AB van 18 december 2015 en wordt daarna aan u toegezonden. Vaststelling van de kadernota is voorzien in de vergadering van het AB van 11 maart 2016. Over de kadernota hoeft geen zienswijze te worden ingediend.

Financiële paragraaf

Voor de financiële consequenties wordt verwezen naar bovenstaande uitleg.

Inkoopparagraaf

nvt

Personele paragraaf

nvt

Communicatieparagraaf

nvt

Bijlage(n)

- Brief VRLN zienswijzen
- Overzicht bijlagen bij brief
- Beleidsplan: Nota Koers en Beleid VRLN 2016-2019
- Regionaal Crisisplan 2013
- Repressief Brandweerorganisatieplan 2.0
- Dekkingsplan brandweer versie 2.0
- Jaarplan opleiden en oefenen mono-multi 2015
- Omgevingsanalyse maatschappelijke ontwikkelingen MJB
- Conceptrapport Risicoprofiel
- Strategische agenda versterking veiligheidsregio's 2014-2016

- Verenigingsagenda 2014-2016 GGD GHOR NL
- Meerjarendoorkijk VRLN MT sessie 20141104
- Notitie harmonisatie bijdrageverdeelsystematiek
- Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio en Gemeentelijke Gezondheidsdienst Limburg-Noord

Heythuysen, 22 december 2015

HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE LEUDAL

De secretaris,

De burgemeester,

D.J.E. Noppers

A.H.M. Verhoeven MPM